

Komora auditorů České republiky

v letech 1998 – 2000

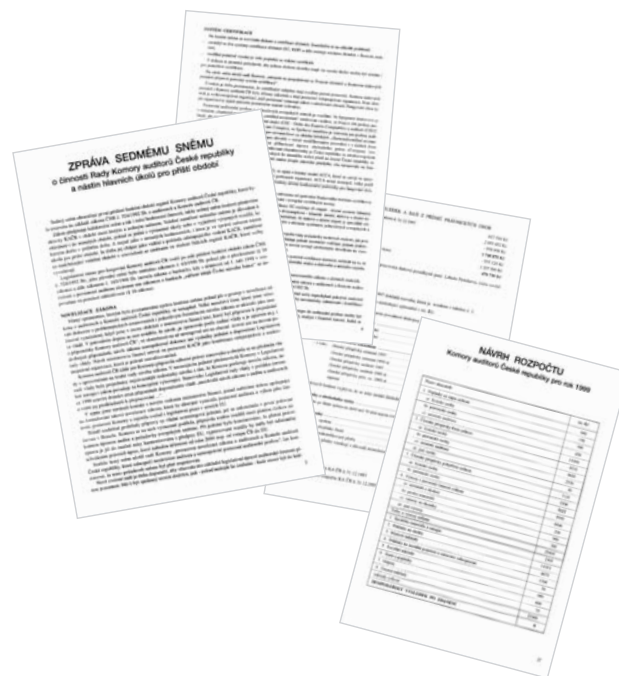

KRONIKA

Listopad 1998

Den 23. listopadu 1998 se v konferenčním centru pražského hotelu Hilton konal VII. sněm Komory auditorů ČR. Sněmu, který završil první období existence Komory auditorů ČR vzniklé na základě zákona České národní rady č. 524/1992 Sb. o auditorech, se zúčastnilo 1002 auditorů a asistentů, což odpovídalo 48,9 % z celkového počtu 2060 registrovaných fyzických osob. Sněm tak musel být formálně označen jako náhradní. V absolutních číslech však na sněmovní jednání přijelo v dosavadní historii komory nejvíce lidí. Účast nepochybně ovlivnil hlavní bod programu, kterým byly volby nových orgánů komory. Jednání sněmu konstatovalo, že nejdůležitější cíl komory v uplynulém období, totiž akceptování připomínek při přípravě novely zákona o auditorech, nebyl splněn. Připomínky Komory auditorů k návrhu zákona byly předány ministerstvu financí a na několika schůzkách zevrubně diskutovány, přesto v materiálu určeném pro projednání na schůzi vlády nebyly připomínky zapracovány. Komora auditorů předala své stanovisko přímo do rukou předsedy vlády. Své připomínky prezentovala rovněž na mezinárodní úrovni, zejména na poli Evropské federace účetních znalců (FEE) v Bruselu a Mezinárodní federace účetních znalců (IFAC). Zde byl primárně prezentován požadavek Komory auditorů na vytvoření právního souladu mezi směrnicemi Evropské komise a českou legislativou v oblasti účetnictví a auditu.

Rozšíření mezinárodní spolupráce, spočívající zejména v plném členství v IFAC, odvozeném členství v IASC a korespondenčním členství ve FEE, bylo vyjádřeno rovněž delegováním stálých zástupců Komory auditorů ČR v orgánech a pracovních skupinách FEE. Spolupráce se zatím dělá korespondenčně, kdy Komora auditorů ČR připomínkovala řadu materiálů FEE. V roce 1998 bylo rozhodnuto o pravidelném zastoupení KA ČR, které povede k intenzivnější a kvalitnější spolupráci. Do pracovní skupiny FEE pro země střední a východní Evropy byl delegován Ladislav Langr, do pracovní skupiny pro audit Jan Doležal, do pracovní skupiny pro účetnictví Ladislav Beneš, do pracovní skupiny pro banky Petr Kříž a do pracovní skupiny pro etiku Eva Rokosová. Zástupci Komory auditorů

se dále zúčastnili fóra IFAC k rozvoji profese účetních a auditorů ve Washingtonu (Ladislav Langr) a konference FEE v Glasgow (Ladislav Zelinka, Vladimír Pilný). Sedmý sněm zvolil nové orgány pro příští období a rozhodl o změně některých vnitřních předpisů, statutu, volebního řádu a příspěvkového řádu. V oblasti ediční a propagační byla důležitá změna ve vydávání periodika Auditor, který má počínaje ročníkem 1999 dosáhnout klasického časopisového členění do rubrik s pevnou strukturou. Vedle časopisu se informačním médiem Komory auditorů stávají samostatné internetové stránky na doméně www.kacr.cz, jejichž podoba byla vytvořena ve spolupráci s firmou Macron. Druhá část sněmu byla vyplněna odbornými přednáškami, tentokrát na téma Úloha a role auditorské profese při přípravách ČR na vstup do EU. Diskuse na toto téma se zúčastnila rovněž viceprezidentka FEE Gisella Nagyová a náměstkyně ministra financí Irma Zlatohlávková.

Den po sněmu, tedy dne 24. listopadu 1998 se konalo zasedání nově zvolené Rady, které rozhodlo o obsazení vrcholných funkcí. Do funkce prezidenta byl zvolen Ladislav Langr, místa viceprezidentů obsadili Libuše Müllerová a Otakar Hora. Do čela Dozorčí komise byl zvolen Pavel Závitkovský a do čela Disciplinární komise František Louša.

Ladislav Langr vystudoval v roce 1973 Vysokou školu ekonomickou, poté působil v oblasti účetnictví v průmyslové a rozpočtové sféře. Po dlouhá léta zastával funkci vedoucího oddělení metodiky účetnictví Ministerstva financí, od roku 1993 se významně podílel na změnách v účetnictví. Od roku 1990 zastupuje Českou republiku v pracovních skupinách OSN a OECD. Je rovněž spoluautorem zákona o auditorech z roku 1992. Ladislav Langr měl významný podíl na založení Unie auditorů v roce 1991, od založení Komory auditorů ČR v roce 1993 působil jako její viceprezident. Může vykazovat bohatou publikační činnost, zejména v oblasti metodiky účetnictví a auditu. Od roku 1993 působil jako auditor ve firmě Arthur Andersen, s. r. o.

Složení volených orgánů pracujících v období 12/1998 – 11/2001 (včetně postupných změn)

RADA

Ladislav Langr, prezident

Otakar Hora, viceprezident (do 12/2000)

Libuše Müllerová, viceprezidentka

Ladislav Beneš (do 5/1999)

Tomáš Brumovský

Jan Doležal

Antonín Husák

Bohumil Král

Vladimír Králíček

Petr Kříž (od 1/2001 viceprezident)

Marie Kučerová (od 12/1999)

Karel Novotný

Michal Petrman (do 12/1999)

Ivana Pilařová (od 1/2001)

Vladimír Pilný

Irena Pittermannová

Helena Plandorová (od 4/2000)

Bohuslav Poduška (do 10/1999)

Pěva Pokorná (od 12/1999)

Anežka Vojtěchová (od 1/2000)

Jiří Vrba

Ladislav Zelinka (do 4/2000)

DOZORČÍ KOMISE

Pavel Závitkovský, předseda (do 12/2000)

František Linhart, místopředseda (do 12/2000)

Jaroslav Beneš (od 1/2001 místopředseda)

Miroslava Krčmová

Jana Polívková

Slavomíra Stárková (od 1/2001 místopředsedkyně)

Miluše Vašíčková

Josef Zídek (od 1/2001 předseda)

DISCIPLINÁRNÍ KOMISE

František Louša, předseda

Arnošt Fischer (od 1/2001 místopředseda)

Miloslava Havlová

Alena Svobodová (od 1/2001 místopředsedkyně)

Petr Valenta

REVIZOŘI ÚČTŮ

Pavel Novotný

Jaroslava Pechová

Prosinec 1998

Dne 16. prosince 1998 se v Bruselu konalo valné shromáždění FEE, kterého se zúčastnil nový prezident Komory auditorů Ladislav Langr.

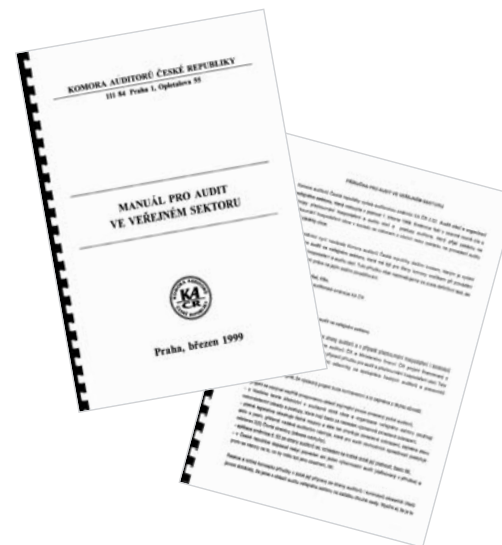
Leden 1999

V lednu 1999 zahájila svou činnost Národní účetní rada. Jde o sdružení, v němž mají zastoupení Komora auditorů ČR, Svaz účetních, Vysoká škola ekonomická v Praze a Komora daňových poradců. Jejím úkolem je sledování a formování dalšího vývoje účetní a daňové legislativy. Předsedou se pro první období stal prezident Komory auditorů Ladislav Langr.

V lednu 1999 byly také provedeny změny ve struktuře výborů komory a zvoleni předšedové odborných výborů pro nadcházející funkční období.

Březen 1999

Komora auditorů vydala v březnu 1999 první dva metodické „návody“, a to Doporučená osnova přílohy tvořící součást účetní závěrky k 31.12.1998 a Program auditorských postupů týkajících se roku 2000, zpracované firmou Ernst & Young Audit. Tyto materiály vyšly jako mimořádná příloha časopisu Auditor č. 3/1999. Vydala také Příručku pro audit ve veřejném sektoru jako vodítko pro provádění přezkoumání hospodaření a auditu obcí. Příručka navázala na auditorskou směrnici č. 52 Audit obcí a organizací veřejného sektoru, která vstoupila v platnost 1. března 1998.

2001–2004
PROSINEC 1998
LEDEN 1999
BŘEZEN 1999

Duben 1999

V pondělí 19. dubna 1999 opustil navždy řady auditorů profesor Jaromír Báča, který byl pro velkou část auditorů učitelem v průběhu jejich vysokoškolského studia nebo zkušebním komisařem při auditorské zkoušce v Komoře auditorů.

Květen 1999

V květnu 1999 se rozšiřují internetové stránky Komory auditorů ČR, kde do té doby byly jen základní informace o komoře. Nově obsahují mj. vnitřní normy komory.

V první polovině května 1999 zemřel ve věku 77 let Ladislav Beneš, člen Rady komory auditorů a předseda výboru pro mezinárodní harmonizaci. Ladislav Beneš patřil k osobnostem, které se významně zapsaly do vývoje českého účetnictví.

Auditor a člen Rady Komory auditorů ČR Ladislav Zelinka se v květnu 1999 stává členem vedení Insol International, mezinárodní federace sdružující zhruba 6000 specialistů na krizové řízení a insolvenční ze všech kontinentů, jediné svého druhu na světě.

Červen 1999

V polovině června 1999 byl v rámci Komory auditorů ustaven nový výbor pro informační technologie, jehož předsedou byl jmenován docent Vladimír Králíček.

1998-2000
DUBEN 1999
KVĚTEN 1999
ČERVEN 1999

Červenec 1999

Začátkem července 1999 se v prostorách úřadu Komory auditorů konal Den otevřených dveří, který se setkal s velkým zájmem členské základny. Vedení komory se proto rozhodlo pořádat v dalších letech obdobné akce v regionech.

Září 1999

Od září roku 1999 jsou novým auditorům předávány dekrety přímo prezidentem Komory auditorů ČR, a to na slavnostním setkání uspořádaném právě k tomuto účelu. Dosud si auditoři vyzvedávali dekrety každý jednotlivě na úřadu komory. První slavnostní předávání dekretů z rukou prezidenta komory Ladislava Langra se uskutečnilo 18. září 1999 na úřadu komory.

Říjen 1999

Na dvoudenním výjezdním zasedání, které se konalo začátkem října 1999 v Lechovicích, malé vesnici poblíž Znojma, schválila Rada komory návrh novely Zkušebního řádu komory s účinností od 4. 10. 1999, návrh novely Etického kodexu s účinností od 1. 1. 2000 a návrh auditorské směrnice č. 24 – Posuzování práce interního auditu, jejichž konečné znění dostali auditoři s časopisem Auditor č. 8/1999.

Především seznamovací charakter mělo první setkání představitelů Komory auditorů ČR se zahraničními partnery 15 auditorských společností, které se uskutečnilo 21. října 1999 v prostorách úřadu komory v Opletalově ulici.

Rada komory na dvoudenním výjezdním zasedání začátkem října 1999 v Lechovicích poblíž Znojma.

Setkání představitelů Komory auditorů se zahraničními partnery auditorských společností koncem října 1999.

1998-2000
ČERVENEC 1999
ZÁŘÍ 1999
ŘÍJEN 1999

Listopad 1999

Na listopadovém zasedání Rady komory byla schválena novela směrnice pro kontinuální profesní vzdělávání s účinností změn k 1.10.1999 (Auditor č. 9/1999).

V předvečer sněmu se konal den otevřených dveří Komory auditorů v restauraci Moravská chalupa v Brně.

Dne 29. listopadu 1999 se konal v prostorách brněnského hotelu Voroněž VIII. sněm Komory auditorů ČR. Jelikož se jej zúčastnil malý počet auditorů (478), musel být v souladu se statutem vyhlášen sněm náhradní. Program sněmu byl již tradičně složen z projednání činnosti komory v uplynulém období a bloku odborných přednášek na téma odpovědnosti auditora, zařazených na odpolední část sněmu, kdy kromě prezidenta komory Ladislava Langra vystoupili zástupci Ministerstva financí a Nejvyššího soudu.

Sněm schválil předložené novely statutu a volebního řádu komory, které umožňují kooptovat do Rady a ostatních volených orgánů osoby, které se umístily v posledních volbách na nejvyšších následných místech. Tím bude možné postupně doplňovat členy orgánů v případě, že některý člen odstoupí z funkce. Dále sněm pozastavil platnost již schváleného Etického kodexu Komory auditorů ČR se závěrem, aby tato vnitřní norma byla schválena příštím sněmem. Sněm akceptoval jen částečně navrhované změny v příspěvkovém řádu, nebylo schváleno zvýšení fixního příspěvku fyzických osob, schváleno bylo naopak sjednocení fixního příspěvku fyzických osob (auditorů, asistentů a jiných osob) na 2600 Kč ročně a fixní příspěvek právnických osob ve výši 15 000 Kč ročně. Prezident komory Ladislav Langr informoval v obsáhlé zprávě o činnosti za uplynulý rok. Nejdůležitější bod zde pochopitelně představovala novela zákona o auditorech. Rada Komory auditorů ČR schválila na svém zasedání 1. března 1999 stanovisko k předkládané novele zákona č. 524/1992 Sb. a předala jej vládě. Ministerstvo financí poté svůj návrh stáhlo, v červnu 1999 jej však téměř v nezměněné podobě poslalo do meziresortního příspěvkového řízení. Stanovisko Komory auditorů k tomuto návrhu bylo zformulováno na schůzi Rady dne 21. června 1999 a zasláno ministerstvu. Celou

Rada komory se setkává s auditory v předvečer osmého sněmu koncem listopadu 1999 v Brně.

Osmý sněm auditorů se konal 29. listopadu 1999 v brněnském hotelu Voroněž.

problematiku projednal prezident komory i na mezinárodní úrovni, zejména s představiteli odboru XV DG Evropské komise. Ke dni konání VIII. sněmu sdružovala Komora auditorů ČR celkem 1280 auditorů, 926 asistentů auditorů a 283 auditorských společností. Od roku 1998 je realizována platná směrnice komory pro kontinuální profesní vzdělávání (publikovaná v časopise Auditor 2/1998), podle které má být vzdělávání auditora věnováno 35 hodin v kalendářním roce. Vzdělávací programy zajišťuje úřad komory, zejména formou kurzů, konferencí, dnů otevřených dveří a klubových večerů.

Prosinec 1999

V prosinci 1999 byly do Rady Komory auditorů ČR kooptovány Marie Kučerová a Pěva Pokorná. Rada tak doplnila místa uvolněná po zesnulém Ladislavu Benešovi a po Bohuslavu Poduškovi, který abdikoval v říjnu 1999. Na funkci v Radě rezignoval v prosinci Michal Petřman. Rada komory schválila na své schůzi v prosinci 1999 Chartu evropských profesních asociací na podporu boje proti organizovanému zločinu.

Dne 14. prosince 1999 se konalo v sídle Komory auditorů setkání představitelů profesních komor, na němž byla věnována pozornost řadě aktuálních otázek (postavení profesních komor v očích veřejnosti a státní správy, liberalizace profese, problémy harmonizace s EU).

Leden 2000

V lednu 2000 byla do Rady Komory auditorů kooptována Anežka Vojtěchová. Doplnila tak místo uvolněné po Michalovi Petřmanovi, který rezignoval předchozí měsíc. Rada na lednovém zasedání dále schválila vytvoření nového výboru pro metodiku a harmonizaci sloučením dvou samostatných výborů.

Na VŠE v Praze se koncem ledna 2000 uskutečnil seminář na téma harmonizace českého účetnictví, který uspořádala Národní účetní rada ve spolupráci se svými členy – Komorou auditorů, Komorou daňových poradců, VŠE a Svazem účetních.

Seminář NÚR k harmonizaci českého účetnictví v nové aule VŠE v lednu 2000.

Na semináři NÚR v lednu 2000 vystoupil i prezident Komory auditorů Ladislav Langr.

1998-2000
PROSINEC 1999
LEDEN 2000

Únor 2000

V prostorách úřadu Komory auditorů se 15. února 2000 sešli úspěšní absolventi zkoušek, aby slavnostně převzali auditorské dekry.

Březen 2000

Počátkem března 2000 v Praze zasedal mezinárodní výbor IFAC pro auditorskou praxi (IAPC). Po uzavřeném jednání IAPC se v kongresovém sále hotelu Olšanka v Praze uskutečnil seminář „Auditorská praxe a její perspektivy“, který uspořádala Komora auditorů ČR ve spolupráci IAPC. Diskutováno bylo mj. o uplatnění mezinárodních auditorských standardů v České republice.

Duben 2000

Začátkem dubna 2000 byl dosavadní člen Rady Komory auditorů ČR a předseda redakční rady časopisu Auditor Ladislav Zelinka jmenován do funkce náměstka ministra financí. Na základě této skutečnosti rezignoval na své funkce a jeho místo v Radě obsadila Helena Plandorová.

V polovině dubna 2000 oslavil prezident Komory auditorů ČR Ladislav Langr 50. narozeniny, komora uspořádala 17. dubna oslavy tohoto významného životního jubilea svého druhého prezidenta.

Koncem dubna 2000 vydala Komora auditorů novou auditorskou směrnici č. 26 – Komunikace s vedením účetní jednotky s účinností od 1. září 2000.

Od dubna 2000 začíná být časopis Auditor k dispozici také v elektronické podobě, a to na webových stránkách komory www.auditor.cz (ve formátu PDF).

Součástí čtvrtého čísla časopisu Auditor v roce 2000 je rozsáhlejší studie na téma prodej podniku.

Mezinárodního semináře o auditu v březnu 2000 v Praze se zúčastnil prezident IFAC John Harding.

Člen Rady Komory auditorů ČR Ladislav Zelinka byl v dubnu 2000 jmenován náměstkem ministra financí.

Květen 2000

Dne 23. května 2000 bylo uspořádáno setkání auditorů s vedením Komory auditorů ČR v Olomouci.

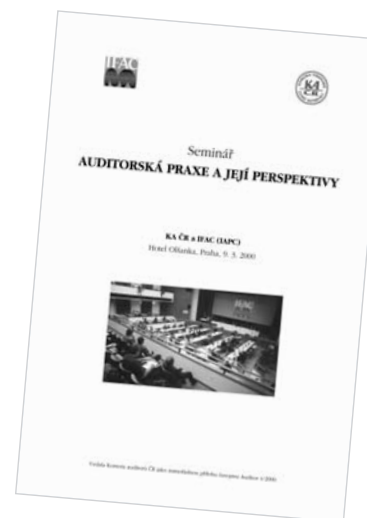
Součástí časopisu Auditor č. 5/2000 je příloha „Auditorská činnost a problematika životního prostředí“. Příloha obsahuje poznatky z únorového semináře na téma zobrazení vlivu životního prostředí v účetnictví, který pořádala v Praze UNCTAD ve spolupráci s Komorou auditorů a Svazem účetních.

Červen 2000

Na svém zasedání v červnu 2000 projednala Rada komory návrh etického kodexu podle připomínek zaslaných jednotlivými auditory. Text kodexu bude projednán a schválen na nejbližším sněmu.

Červenec 2000

Dne 14. července 2000 schválila poslanecká sněmovna Parlamentu ČR konečnou verzi vládního návrhu zákona o auditorech ve znění, ve kterém jí ho 29. června vrátil Senát. Text nového zákona o auditorech (zákon č. 254/2000 Sb., o auditorech a změně zákona č. 165/1998 Sb.) byl 26.7.2000 podepsán prezidentem a vstoupil v platnost 1. ledna 2001. Odloženou účinnost od 1.1.2003 měla podmínka, že auditor nemůže být v pracovním poměru u neauditorské firmy, s výjimkou pracovního poměru vysokoškolského učitele. Auditorská profese zůstává nadále nezávislá a samosprávná, zpřesňuje

1998-2000
KVĚTEN 2000
ČERVEN 2000
ČERVENEC 2000

se obsah auditorských zkoušek a zavádí se postup komory podle správního řádu. Dne 21. července 2000 byla podepsána smlouva o vzájemné spolupráci, výměně informací a odborné pomoci mezi Komorou auditorů ČR a Komisí pro cenné papíry. Spolupráce mezi oběma subjekty bude probíhat zejména v oblasti účetních předpisů a kontrolní činnosti.

Říjen 2000

Ve dnech 2.-3. října 2000 se konalo pravidelné výjezdní zasedání Rady Komory auditorů, tentokrát v Hustopečích. Na programu byla zejména diskuse o otázkách aplikace nového zákona o auditorech. Aby komora mohla bez delší přestávky vykonávat své povinnosti stanovené zákonem, rozhodla Rada svolat v lednu mimořádný sněm, který by projednal nezbytné změny vnitřních předpisů komory. Rada projednala novou směrnici pro řízenou praxi asistentů s účinností od 1. 11. 2000, která bude předložena sněmu ke schválení. Během října 2000 se uskutečnila pravidelná setkání auditorů s vedením komory, a to v Praze 5. října a v Plzni 17. října.

V říjnu 2000 zřídilo ministerstvo financí Komisi pro regulaci a otázky dalšího rozvoje účetnictví a auditu, do které delegovala své zástupce i Komora auditorů ČR.

Dne 25. října 2000 se v Praze konal velmi úspěšný seminář k novele Obchodního zákoníku pod vedením Jana Dědiče. Vzhledem k velkému zájmu bylo rozhodnuto o opakování semináře v dalším roce.

Setkání auditorů a asistentů auditora s vedením Komory auditorů v říjnu 2000 v Plzni.

Seminář k novele Obchodního zákoníku pod vedením Jana Dědiče koncem října 2000.

Listopad 2000

Komora auditorů vydává dne 22. listopadu 2000 první přílohu Auditorské služby v deníku Hospodářské noviny. Příloha, která vychází za finanční spoluúčasti auditorských společností, je zaměřena na prezentaci činnosti komory a auditorské práce veřejnosti. Dne 27. listopadu 2000 se konal v Kongresovém centru v Praze IX. sněm Komory auditorů ČR, který se od předchozích sněmů poněkud lišil. Byl to totiž poslední sněm svolaný podle zákona č. 524/1992 Sb., a to se promítlo jak do programu jednání, tak v konečném usnesení. Účinnost závěrů devátého sněmu byla mimořádně krátká. Již v lednu 2001 následuje desátý, mimořádný sněm komory, který má podle nového zákona č. 254/2000 jinou strukturu účastníků a má definovat nový statut komory, nové orgány atd. Na jednání devátého sněmu se dostavilo 550 auditorů a asistentů, což byla necelá čtvrtina celkového počtu členů komory (2345), takže sněm měl stejně jako předchozí

Devátý sněm Komory auditorů - koncem listopadu 2000 v Kongresovém centru v Praze.

sněmy přívlastek náhradní. Sněm schválil novelu Etického kodexu, obsáhlá diskuse byla věnována zákonu o auditorech, o kterém informoval náměstek ministra financí Ladislav Zelinka.

Koncem listopadu 2000 se v sídle Komory auditorů ČR uskutečnilo prestižní setkání prezidenta komory Ladislava Langra a předsedy Výboru pro auditorské směrnice Jana Doležala s delegací Světové banky a Mezinárodního měnového fondu vedenou Douglasem Webbem.

Prosinec 2000

Počátkem prosince 2000 rezignoval na svou funkci viceprezident Komory auditorů Otakar Hora. Dne 6. prosince 2000 proběhlo v Bruselu valné shromáždění FEE, kde Českou republiku zastupoval prezident Komory auditorů Ladislav Langr.

Rada komory na zasedání v prosinci 2000 přijala usnesení k auditorským směrnícím a novelu auditorské směrnice č. 3 – Zpráva auditora o ověření účetní závěrky.

Šlo o úpravy auditorských směrnic po 1. lednu 2001, které reagovaly na nový zákon o auditorech č. 254/2000 Sb., a na rozpor, který vznikl mezi zákonem o auditorech a zákonem o účetnictví v platném znění. Koncem prosince 2000 rezignoval na svou funkci předseda Dozorčí komise Pavel Závitkovský.

Nakladatelství Bilance vydalo v prosinci 2000 oficiální český překlad mezinárodních účetních standardů IAS, na kterém se podílela i Komora auditorů. Slavnostní křest na setkání v bankovním klubu ČNB provedl ministr financí Pavel Mertlík.

V prosinci 2000 se konalo rovněž pravidelné setkání prezidentů 11 profesních komor v České republice. Za Komoru auditorů se jej zúčastnila vedle prezidenta Ladislava Langra vedoucí úřadu komory Eva Rokosová.

Ke dni 31. 12. 2000 zanikla ze zákona Komora auditorů České republiky zřízena v roce 1993. Její práva a povinnosti převzala nově vzniklá Komora auditorů.

Ministr financí Pavel Mertlík při křtu českého překladu mezinárodních účetních standardů koncem roku 2000.

Setkání prezidentů profesních komor v České republice v prosinci 2000.

Komora auditorů ČR v letech 1998–2000 Rozhovor s Ladislavem Langrem, jedním ze zakladatelů Unie auditorů a Komory auditorů

Jaké byly první impulsy vedoucí ke vzniku Komory auditorů?

Zákon o společném podniku z roku 1989 ukládal povinnost ověření účetních závěrek společných podniků se zahraniční účastí. To dělali zahraniční a čeští „ověřovatelé“ - auditoři. Budoucí čeští auditoři dělali zkoušky na Federálním ministerstvu financí (dále jen FMF). Zásadní historická změna po listopadu 1989 - auditoři mají ověřovat závěrky akciových společností. (V celé záležitosti se užívala jiná terminologie než dnes.) Federální ministerstvo financí zkouškovou agendu předalo na české (a slovenské) ministerstvo financí, kde jsem byl vedoucím oddělení metodiky účetnictví a stal jsem se odpovědným za tuto agendu; zkoušky probíhaly u nás.

Kromě toho tou dobou přišel za mnou Radek Kosina z FMF, jednak že začíná zakládat nějakou společnost^{*)}, ale též že zakládá Unii účetních - s cílem přeložit mezinárodní standardy - že tím vznikne silné sdružení. To chtěl udělat i Petr Bjaček, reemigrant z USA, který měl určité

znalosti. Nová Unie účetních vyvolala pochopitelně nevoli již existujícího Svazu účetních. Ohlásili jsme existenci Unie účetních; přednostní péče o audit nás měla odlišovat od Svazu účetních.

Jaké potíže provázely založení komory?

Jednou z potíží byl spor, zda vytvořit jediný federální či dva národní zákony. Slováci chtěli mít svůj zákon, my se přikláněli k federálnímu řešení. Příprava zákona byl i můj úkol. K tomu přišla nabídka stáže od anglického Know-how fondu.^{**)} Stážoval jsem v Anglii dva měsíce, pak dalších asi 40 lidí. Po mém návratu už byla Unie auditorů a začaly další styky se zahraničím. Vyšla směrnice EU - potřeba „zastřešující“ organizace

*) Kosina chápal cíle Unie více z komerčního hlediska

**) Oni tolik neoddělují audit a účetnictví

auditorů byla větší. Docent Jan Doležal jel na stáž do Bruselu navázat kontakt s Evropskou federací účetních znalců. Zpočátku mi české ministerstvo financí poskytovalo zázemí, ale ostatní věci - „reprezentaci“ jsme platili z příjmů Unie účetních. Unie pořádala konference, semináře - z příjmů se daly financovat zahraniční styky. Naše orientace byla: ne business, ale nezisková organizace, chránící zájmy auditorů.

Jako příklad typické reakce uvedu toto: Ministr financí Špaček, když jsem mu předkládal návrh zákona o auditorství: „Znám (pojem) auditor ze Švejka.“ Ministerstvo financí chtělo zákon o daňovém poradenství, ale zaměnili úlohy „poradce“ a „auditor“. (Audit-součást výkonu státní správy, má být státu podřízen.)

Typické: daňoví poradci užívají „lvíčka“, auditori ne (výraz nezávislosti).

Zahraniční podněty chodily na FMF, odkud je přeposílali ke mně. Nejbližším pomocníkem byl tou dobou Ing. Poduška - „tahoun“. (Oba jsme byli vicepresidenty Komory auditorů, prezidentem byl profesor Vladimír Pilný.) Měli jsme podporu od registrovaných auditorů i od účetních, kteří chtěli změny. Svaz účetních byl pak agilnější, s předsedou Ing. Harnou jsme již

*) Po zrušení FMF velké personální přesuny atd.

**) Náš účetní systém od r. 1993 vychází z francouzských zkušeností a evropských směrnic

spolupracovali: v „přátelské konkurenci“ do roku 1993 (dělení ČSR). Odešel jsem z MF^{*)} do firmy A. Andersen. Unie auditorů se na základě zákona o auditorech transformovala do Komory auditorů ČR. Začaly se vyjasňovat kompetence MF ČR ve vztahu ke Komoře a bohužel začala narůstat averze mezi Komorou a úředníky ministerstva financí, báli se o své kompetence, ale ve skutečnosti nestačili na nové úkoly a poznatky.

Jako další problémy můžu uvést: rok 1993 - transformace Unie auditorů do Komory auditorů (přešly peníze, program, noví lidé; přípravný výbor...) Později: ODS chtěla jeden zákon pro všechny komory, ale nakonec MF ČR zpracovalo nový zákon pro auditory. Tam se nejvíce projevovaly neshody.

Kdo nejvíce podpořil komoru na začátku?

Náměstek Téra z FMF podpořil počátek Komory auditorů dokumentem i finančně. (Sám byl kvalifikovaný auditor.)

Několik let (asi do roku 2003, po novém zákonu) směli u nás pracovat auditori i na vedlejší pracovní činnost (byli i členy Komory auditorů). Důvod pro: tenkrát bylo oproti požadavkům velmi málo auditorů. Důvod proti: faktická nekalá konkurence firmám, odporující evropským normám.

Měli jste nějaké vzory?

Ano, přicházely ze zahraničí - Anglie, Francie, Rakousko, Federace evropských účetních znalců (= ve skutečnosti auditorů). Pomoc byla zcela zdarma: financováno francouzskou vládou - návštěva presidenta Nejvyššího účetního dvora, pana Corneaua. Ten chtěl vytvořit podmínky pro recepci evropského unifikovaného účetnictví (kontinentální systém oproti systému ve Velké Británii, USA, Japonsku...). Dal přeložit do češtiny podklady, implementace se nejvíc zdařila u nás.

FEE, jak jsem se dozvěděl z osobních jednání, nebyla ráda, že Francie se prosazuje oproti Evropě. Neměla ale již potřebné peníze.

Různé zahraniční společnosti „investovaly“ do školení u nás (zdarma) - ovšem s cílem nejen pomoci, ale přitom získat pro budoucno pozice pro svou firmu. Přijížděli též lidé z vysokých škol. Tím vznikal velký tlak, docházela spousta pozvání na konference atd. Pozvání docházela i z OSN, na mezivládní úrovni.

„Žebříček“ zahraniční pomoci nemůže být přesný: asi nejvíce Francie^{**)}, pak Německo, Rakousko. Dále fond PHARE - ten využít hlavně Svazem účetních. Získal i počítačovou učebnu. Náš zákon o auditorech byl ovlivněn především mými zkušenostmi z Rakouska a Německa.

(Anglické vzory se pro nás moc nehodí.) Základem je ovšem 8. směrnice Evropské komise. Formulaci zákona o auditorech pomohl i starší zákon o Komoře advokátů.

Jak byly první nejnaléhavější úkoly?

Unie auditorů byla dobrovolnická organizace; bylo nutné ji už profesionalizovat, abychom dostáli všem požadavkům. Proto bylo nutné koncipovat i nové konstituující směrnice (řády) a dokumenty Komory auditorů, převzít agendu vzdělávání a zkoušek. Nejtěžší bylo vytvoření pravidel pro zkoušky auditorů. Vycházeli jsme z 8. směrnice Evropské komise. Dále jsme se museli etablovat jako organizace, která je partnerem pro státní správu a zastupuje auditory. Jinak řečeno: šlo o dělení kompetencí - najít pochopení v parlamentu, ministerstvech, vysokých školách i veřejnosti. Většina hájila (a dosud hájí) především „barvy své instituce“ - vysoké školy, ministerstva atd. - takže tento úkol trvá. Obhájit špičkovou úroveň celé Komory auditorů.

Co se nepovedlo a jaké byly úspěchy komory v prvních letech?

PHARE fond dal velké prostředky na vzdělávací systém - a ty získal tehdy aktivnější Svaz účetních

(systém sám o sobě je výborný a zahrnuje v sobě i problematiku auditu.) Vznikla dvojkolejnost. Komora auditorů zůstala stranou, jen se podílí... Uznávání zkoušek Svaz účetních versus Komora auditorů. Zásadně ovšem „dobrá věc (= systém školení) se podařila“, jenže Komora auditorů se nestala hegemonem. Průběžný úkol byl (i je) prosadit audit jako samostatnou profesi (= vrchol účetní profese), objasnit jeho samostatnou odpovědnost vůči veřejnosti. Nejde jen o „danění“, ale o diagnosu zdraví instituce. To museli pochopit jednak sami auditoři, ale i vláda, veřejnost. Jistě, v prvním období privatizace bychom našli i neúspěšné audity. Klasický příklad odjinud: firma Arthur Andersen - aféra Enron. Andersen v roce 2000 celosvětově skončil za zlodějný někoho jiného. Náš problém byl tehdy i v „know-how“ auditu, jeho „technologii“, ta se stále vyvíjí - a právě Komora auditorů musí seznamovat s novými poznatky. Velké firmy mají dokonalou metodiku; české ji nemají, ale zato měly a mají detailní znalost českého prostředí. Proto zahraniční firmy dnes mají z 95 % české zaměstnance, které si samy dále školí.

Na co nejraději vzpomínáte?

Práce v Komoře auditorů mi otevřela dveře do celého světa. Do roku 1989 nebyla žádná šance.

Osobní účast na mezinárodní spolupráci v oboru. Bylo to náročné: jazykový handicap - „alespoň anglicky“. Seznámení s množstvím zajímavých lidí, spolupráce s profesorem Pilným, vedle západních kapacit například auditoři z Indie, Pákistánu. Byl jsem pozván do Kazachstánu jako poradce (chtěli vstoupit do IFAC - mezinárodní organizace účetních, která sdružuje komory a sdružení). Časté cesty do Bruselu, povinnosti presidenta a vicepresidenta Komory auditorů a stále nové impulsy.

Mimo práci v Komoře auditorů mám osobní pocit hořkosti z konce firmy A. Andersen v ČR. Měli jsme tu již skvělou pozici, klientelu, výtečný tým... Východiskem byla kombinace s firmou Ernst & Young.

Pokud jde o Komoru auditorů - mrzí mne, že některá má prohlášení (zkreslená novináři) ne všichni kolegové pochopili tak, jak jsem je mínil. Byl to projev mého „svatého nadšení“ pro povzednutí úrovně a respektu auditorské profese.

Jaké jsou nejdůležitější vlastnosti dobrého auditora?

Workholik, stále (průběžně) vzdělávání, znalost nejen celého obchodního práva, ale i dalších

oblastí, znalost mezinárodních účetních standardů i v náročné aplikaci. Nesmí zkreslovat výsledky auditu, když kupující a prodávající chtějí jiné výsledky. Vzhledem k vyšší rizika zájem o profesi klesá.

NEZÁVISLOST = OBJEKTIVITA (výsledek ne dle přání objednavatele), přitom ale „absolutní pravda“ neexistuje... Nutná je schopnost jednat s klientem: diplomatičticky sdělovat i nepříznivé zprávy (neztratit klienta). INTEGRITA OSOBNOSTI - možná vyšší pojem než nezávislost.

Chtěl byste ještě něco dodat k začátkům komory?

Za „socialismu“ účetní nerozhodovali; to byla role plánovačů, což byli původně účetní, ale ti mladší pak už účtování neznali; nezkušenost deformuje. Nízké ocenění účetních - ženská profese - typické nejen u nás, ale například i v Rumunsku, Kazachstánu.

Co se týče honorářů auditorů, ty byly v začátcích podle vyhlášky o soudních znalcích 36,- Kčs/hod. U zahraničních firem (zhruba prosinec 1989) to bylo 5 000,- Kčs/hod. To bylo trauma pro Čechy; nepochopili, že to zvyšuje i hodnotu

jejich práce, vede k postupnému lepšímu hodnocení jejich práce.

A ještě jména těch, kteří komoře na začátku velmi pomohli: Bohuslav Poduška, doc. Jan Doležal, Milan Svoboda, Zdeněk Novotný, Radek Kosina, Jana Ištvánfyová, Josef Zídek, Petr Mlčák, Pavel Závitkovský, prof. Libuše Müllerová, Květoslava Vyleťalová.

Závěrem: Šlo o potěšení z profese auditora, ze správného auditu profitují všichni.

*Písemný přepis rozhovoru, který vedl
PhDr. Jindřich Schwippel 12.7.2007 v sídle
Komory auditorů ČR, Opletalova 55, Praha 1.*